

Don't Worry, Be B'Simcha: Finding Happiness on Sukkos

To Do:

1. Don't Worry
2. Be Happy

Rabbi Efrem Goldberg
Boca Raton Synagogue
Sukkos 5774/2013

1. Devarim 28

¹⁶ They will be a sign and a wonder, in you and in your offspring, forever,
¹⁷ because you did not serve HASHEM, your God, amid gladness and goodness of heart, when everything was abundant.^{* 18} So you will serve your enemies whom

ובונראך ערד-עולם: מחת אשר לא-עברך את יהוה אל-יך בשמחה
 ובטווב לבך מרבי כל וקידת אה-איירך אשר ישלחנו יהוה בך ברעב
 רחמי... רחמי...

¹³ You shall make the festival of Succos for a seven-day period, when you gather in from your threshing floor and from your wine cellar. ¹⁴ You shall rejoice on your festival — you, your son, your daughter, your slave, your maidservant, the Levite, the proselyte, the orphan, and the widow who are in your cities. ¹⁵ A seven-day period shall you celebrate to HASHEM, your God, in the place that HASHEM, your God, will choose; for HASHEM will have blessed you in all your crop and in all your handwork, and you will be completely joyous.*

¹⁶ Three times a year* all your males should appear before HASHEM, your God, in the place that He will choose: on the Festival of Matzos, the Festival of Shavuos, and the Festival of Succos; and he shall not appear before HASHEM empty handed, ¹⁷ everyone according to what he can give, according to the blessing that HASHEM, your God, gives you.

2. Devarim 16

*¹⁷ ה הספקת מצחה ליה שבעת גנים באספֶך מרגנו ומיקקה: ושמחה
 בHIGH אלה ובנשׁוּ ובלט ועברך ואמלו ותגלו ותגעו ותיתם והלא מה
 אשר בשעריך: שבעת ימים תחוג ליהוה אל-יך בפקודם אש-ריבר-
 יהוה כי יברך יהוה אל-יך בכל קבוצותך בכל משוח ז'יך ותית
 אָרְ שְׁמָחָה: שְׁלֹשׁ פְּעִים ו פְּשֻׁנָּה עראה כל-ז'יך אַת-פְּנֵי יהוה
 ו לא עראה את-פְּנֵי יהוה ריקם: אֲשֶׁר במקנותך גָּדוֹ בברכת יהוה אל-יך
 אשר נתן לך: ספס קכיא פסוקם פלאיזו סוף.

3. Rambam

1135-1204

Hilchos Lulav Chpt. 8

פרלו יונין כי נך גול' גטמ' קם
 קומו וכחטאת שום מא' אל-יך
 נאכלו זקם ווניג' פ'י צחאת
 טר' וגיטס מלוט' גודנ'וט' געוויט
 שעון קנייש' גאנ' צחאת געוויט
 גאנ'וט' זגמל'וט' לתול'ו ואטמאט
 סיל' קאנ'וט' פאלט'וט'ו. ואו אטמאט
 גדר'ו טווע' צאנ'וט' מלטמה כרי' שלא יתרבעו
 מהר' נכו' נס' חס' גנ' זאמ' נגי
 נס' פ'י (פ'וי נג')

עליו: יב אף על פי שכל המועדות מצויה
 לשימוש בהן, בחג הטווכות היהת שם במקדש
 שמחה יתרה שנאמר ושהמתuls לפניהם ה' אלהים
 שבעת ימים, וכייד היה עושין ערב יום טוב
 הראשון היה מתקין במקדש מקום לנשים
 מלמעלה ולאונשים מלמטה כרי' שלא יתרבעו
 אלו עלה, ומתחילה לשימוש ממזci'ו יומם טוב
 והלאו, וכן בכל יום ומימי וויל של מועד

ונך גולג' גוֹלָג' נו' ווינ' גל'וֹן
 נאכלו עכ'ר. ונאכלו מקומות סלק'וֹן גוֹלָג'
 מהר' וכל אט'וֹן יונק' נו' גוֹלָג'וֹן
 גוֹלָג': צנ' צנ'וֹן
 יב-ז' אע'ש' כל האסודות וכו'.
 גוֹלָג' גוֹלָג' נו' סאמ'וֹן
 צימ' פ'ס' ומי מגולין פ' סאמ'וֹן
 גול' גול' גול' גול' (ג'ג' ג'ג')

מתהילין מאחר שיקריבו תמיד של בין הערבבים לשימוש שאר הימים עם כל הליליה: יג והיאר היהת
 שמחה זו, והחוליל מכל ומגנו בכנור בוגנלים וכמצלחות וכל שיר שהוא יוזע לנו בו,ומי
 שיוציא בפה בפה, ורוקדין ומטפclin ומפוזין ומברכין כל אחד ואחד כמו שיזוע ואומרם דברי
 שר וושבחות, ושמחה זו אין דוחה לא את השבת ולא את יום טוב: יד מצוה להרבות בשמחה זו, ולא
 הי' עושין אותה עמי הארץ וכל מי שרצה, אלא גדולי חכמי ישראל וראשי הישיבות והחסידים
 והחוקנים ואנשי מעשה הם שהו מרכיבין ומטפclin ומגנו ומשמחין במקדש בימי הא הסוכות, אבל כל העם
 האנשיים והנשיים כולם באין לירות ולשםו: טו השמחה שישמה אדם בעשית המזווה ובאהבתו והאל
 שצוא ביהן, עבדה גדריה זיא, וכל המונע עצמו משמחה זו וראוי להפרע ממנה שנאמר תחאת אשר לא ענדת
 את ה' אלהיך בשמחה ובטוב לבך, וכל המגיס דעתו וחילוק כבוד לעצמו ומתקבץ בעינו נקומות אלו
 חטאנו ושוטטה, ועל זה הזהיר שלמה אמר אל תחתך לפני מלך: וכל המשפל עצמו ומכל גופו במקומתו
 אלו הוא והגדול המכובד העובר מאהבה. וכן דוד מלך ישראל אמר ונקלות עז מזאת והיתה שפל בעוני.
 ואון הגדולה והכבד אל לא לשם לפני ה' שנאמר זוד מפוז ומברכ פניו ח' :

Halacha 12

Even though it is a mitzvah to rejoice on all the festivals, there was an additional celebration in the Temple on the festival of Sukkot, as [Leviticus 23:40] commands: "And you shall rejoice before God, your Lord, for seven days."

What was done? On the eve of the first day of the festival, they would set up a place in the Temple where women [could watch] from above, and men from below, so they would not intermingle with each other. The celebration would begin on the night after the first day of the festival. Similarly, on each day of Chol Hamo'ed, after offering the daily afternoon sacrifice, they would begin to celebrate for the rest of the day and throughout the night.

Halacha 15

The happiness with which a person should rejoice in the fulfillment of the mitzvot and the love of God who commanded them is a great service. Whoever holds himself back from this rejoicing is worthy of retribution, as [Deuteronomy 28:47] states: "...because you did not serve God, your Lord, with happiness and a glad heart."

Whoever holds himself proud, giving himself honor, and acts haughtily in such situations is a sinner and a fool. Concerning this, Solomon warned [Proverbs 28:10]: "Do not seek glory before the King." [In contrast,] anyone who lowers himself and thinks lightly of his person in these situations is [truly] a great person, worthy of honor, who serves God out of love. Thus, David, King of Israel, declared [II Samuel 6:22]: "I will hold myself even more lightly esteemed than this and be humble in my eyes," because there is no greatness or honor other than celebrating before God, as [II Samuel 6:16] states: "King David was dancing wildly and whistling before God."

4. Midrash - Pesikta D'Rav Kahana (Acharei Mos)

ושמחות בחגיג (דברים טז: י). את מזגא של שמחות כת' בחג, ואילו ושמחה ב חגיג (שם שם / דברים טז: ז), והיית אך שמח (שם שם / דברים טז: ט), ושמחה לאליהם שבעת ימים (ויקרא כג: ח). אבל בפסח אין את מזגא כת' בו אפילו שמחה אחת, ולמה, אלא את מזגא שבפסח התובאה נידונית ואין אדם יודע אם לפני יי' אליהם שבעת ימים (ויקרא כג: ח). ד"א למה אין כת' שם שמחה אחת, ובשביל שמתנו בו המצריים. וכן אין כת' שבעת ימי החג און קורין בהן עשרה היא השנה אם אינה עושה, לפיכך אין כת' שם שמחה. ד"א למה אין כת' שם שמחה בטהבואה כל' במצריםים. וכן אין כת' שבעת ימי החג און קורין בהן את החלל, אבל בפסח אין און קורין בהן את החלל אלא ביום טוב הראשון ולילו, ומה, כדאמר שמואל בנהפוך אויביך אל תשמח (משלי כד: י). וכן אין כת' שם מזגא כל' בטהבואה בפנוי. בעשרה אלא שמחה אחת, דעתך' ועייתת חג שבועות לי" אל הרים ושמחה אתה וביתיך (דברים טז: י – יא). ולמה כת' שם שמחה אחת, מפני שהטהבואה כנסת בפנוי. ומאי טעמא אין כת' שם שמחה, שכן את מזגא שאעפ"י שכונסה הטהבואה בפנוי אבל פירוט האילן נידוני, לפיכך אין כת' שם שמחה שנייה. אבל בראש השנה אין כת' שם אף' שמחה אחת. מאי טעמא, שההנשות נידונות ומקש און גבשו יותר ממוננו, אבל בחג לפי שנותלו הנשות דתומות שלם ביום היכפורין, כמו שכט' כי ביום זהה יכפר עלייכם (ויקרא ס"ה: ל), ועוד שהטהבואה ופירוט האילן נידוני, שנא' ושמחה בחגיג (דברים טז: יד), ושמחה לאליהם לפני יי' אליהם (ויקרא כג: ח), והיית אך שמח (דברים טז: טו). ד"א והיית אך שמח, מהו אך שמח את מזגא שאעפ"י שאדם שמח בעולם הזה אין שמחתו שלימה. איך בעולם הזה אדם מולד לו בן והוא מצר עליהם לומרו בין ק"מיא או אונס של ק"מיא והילך הוא מיצר, אבל לעתיד לא בא הקב"ה מביא את המות, שנא' זבעל המות לניצח וגוו' (ישעה כה: ח), אותה השעה שמחה שלימה, שנא' אז מלא שחוק פיו ולשונם רעה (תהלים קפ: ב). ד"א והיית אך שמח, אדם שמח בעולם הזה בא מועד לוחק לו בשור וمبשל בתרום לשם בטהבואה בשביל המועד, לא עשה אלא בא לאכלי ומתחל תונן לכל אחד ואחד מבני חילוק, של אוחז גודל ממשלי, ומצא מצר אף' בתוך שמחות, אבל לעתיד לא בא הקדירות מבשלות ואדם רואה ונפשו שמה עלייהם, תה"ד יי' תשופות שלום לנו (ישעה כו: יב), הרי הקדירות מבשלות, א"ג פנhost הכהן בן חמא אין תשופת אלא לשון בישול, שנא' תשופת הסיר תשופת וגם יצק בו מים (חזקאל כד: ג). באוותה שעשה אדם שמח שמה שלימה, שנא' יי' תשופת שלום לנו (ישעה כו: יב). חסלת פרשה אחרת.

1) Rejoicing that comes from financial prosperity:

"You shall rejoice in your festival" (Devarim 16:14). Note that rejoicing is mentioned three times with respect to this festival: "You shall rejoice in your festival" (*ibid*), "you shall have nothing but joy" (Devarim 16:15) and "you shall rejoice before the Lord your God seven days" (Vayikra 23:40). With regard to Pesach, however, note that there is not even one mention of rejoicing. Why is this so? Rather, note that on Pesach the fate of the grain crops lies in the balance, and whether or not the year will be a good one is unknown; therefore, there is no mention of rejoicing.

2) Rejoicing after having successfully completed the Yamim Noraim:

But with respect to Rosh Hashana there is not even one mention of rejoicing. What is the reason? It is that one's soul is in judgment, and one's soul is of greater concern than one's pocket. On The Festival [Sukkos], the souls have been acquitted on the Day of Atonement, as it is written: "For on this day atonement shall be made for you" (Vayikra 16:30). Moreover the grain crops and fruits have been harvested, therefore rejoicing is mentioned three times, as it is written: "You shall rejoice in your festival," "you shall rejoice before the Lord your God," and "you shall have nothing but joy."

3) The expression, ach, nothing but joy indicates an incomplete simcha:

Another interpretation of *ach same'ach*: What does this mean? Even though a person may be happy in this world, his rejoicing is not complete. How so in this world? A son might be born to a person, and the person will be concerned about him, worrying about whether his child will survive, and so he is sorrowful. But in the World to Come the Holy One, blessed be He, will do away with death, as it is said, "He will destroy death forever" (Yeshayahu 25:8). At that time rejoicing will be complete, as it is said, "Then our mouths shall be filled with laughter, our tongues, with songs of joy" (Tehillim 126:2).

Another interpretation of *ach same'ach*: A person rejoices in this world. The festival comes, and he takes himself meat to cook in his home, to rejoice on the holiday. No sooner has he done so, he sits down to eat and begins serving each person, when one of his sons says, "My brother received a bigger portion than I," and he finds himself saddened even in the midst of his rejoicing. But in the World to Come, the food will cook in the pots and people will see it and their souls will rejoice.

Similarly, the precept of the *lulav* with its three species is for this root reason. For the days of the festival are days of great rejoicing in Israel, because it is the time of the gathering of the crops and the fruit of the trees into the house; and then people rejoice in great happiness. For this reason it is called the harvest festival. Well, God commanded His people to celebrate a festival in His presence at that time, to make them meritorious, by having the essential rejoicing dedicated to Him.

Now, since joy greatly evokes the physical, material self and makes it forget reverent fear of God at that time, the Eternal Lord commanded us to take in our hands objects which will remind us that all the rejoicing of our heart [should be] for His sake and for His glory. It was His wish, too, that the reminding object should be a joy-giving species, just as the time is a season of happiness; for all the utterances of His word are righteous; and it is known in the ways of nature that all four species gladden the heart of those who behold them.

Moreover, another significance lies in these four species:² for they resemble the distinctive organs of a man. The 'ethrog' resembles the heart, the seat of the intelligence, to intimate that one should serve his Creator with his intelligence. The *lulav* is like the spine, the main element in a man, intimating that one should direct his entire body straight toward His worship (blessed is He). The myrtle resembles the eyes, to imply that one should not go straying about following his eyes on the day of his heart's rejoicing. And the willow is like the lips, with which a man completes every utterance of his in speaking—to intimate that one should put a bridle of restraint on his mouth and focus his words, being reverently fearful of the Eternal Lord even at the time of rejoicing.

6. Siddur Ha'Gra R' Eliyahu Kramer of Vilna

1720-1797

5. Sefer Ha'Chinuch #324

ובמוֹרְכָּן מִצְוָה קְלֹזֶב עַם שְׁלֵשֶׁת מִצְוֹת מִצְוֹת הַשְׁרָשָׁה הָיא, לְקַיֵּם שְׁמַג הַסְּפִירָה, וְשְׁמַקְתָּה גָּדוֹלָה לִישְׂרָאֵל, כִּי הוּא עַת אֲסֵף הַמְּבוֹאֹת וְפָרוֹת קָאִין בָּאָלָן סְפִירָה, וְאָוֹ וְשְׁמַחוֹ בְּגִיאָה שְׁמַקְתָּה רְבָה, וּמִגִּיאָה גָּדוֹלָה תְּגָדִיל, וְעַזְוֹן לְעַשְׂתָּה לְקַיֵּם חָג קָאָזָה שְׁמַקְתָּה לְשָׁמֶן.

וּבְחַיּוֹת הַשְּׁמַקְתָּה מוֹשָׁבָת טָהֹרָה וּמִשְׁפָּטָה מִצְוֹנוֹ רְוִיאָת אַלְפִים צָעַת הַסְּפִירָה, אָנוּ פְּשָׁטָם לְקַמְתָּה בֵּין נְבִינָנוֹ וּבְרִירָנוֹ וְקַנְאָנוֹ מִצְוֹנוֹ לְקַיּוֹת הַפְּנִירָה מִן שְׁמַקְתָּה לְבָנוֹ לְשָׁמֶן, כִּי אָזְקָה בְּלָא אַמְרִי פַּי, וְנִידְרַץ מָדָר הַטְּבָעָה בְּאַרְבָּעָה תְּקִינִין גָּלָם מִשְׁלָמָה לְבָרָאִים.

וְעוֹד יֵשׁ קַאֲרְבָּעָה מִינִין אָלוֹ עַגְגָן אַחֲרָה, שָׁהֵם וּמָמִים לְאַקְרָים שְׁבָאָרִים נְגִיאִים: שְׁקָאָתְרוֹג דּוֹמָה לְלָבָב, שַׁהְוָא קָשְׁבָן שְׁלָכָל, לְרָמוֹ שְׁיַעַדר בָּוּרָאוֹ בְּשָׁלָלָה, וְסְלָזָבָר דּוֹמָה לְשְׁרָךְ, שַׁהְיָא קָעָר שְׁבָאָרִים, לְרָמוֹ שְׁיַיְשִׁיר בָּל גּוֹטוֹ לְעַבְרָתוֹ בְּרוֹךְ הוּא; וְעַקְעָס דּוֹמָה לְעַינִים, לְרָמוֹ שְׁלָא חָווֹר אַסְרָע עַקְיוֹ בִּים שְׁמַחְתָּה לְבָפָו; וְקַאֲרָבָה דּוֹמָה לְלַפְּטִים, שְׁבָעָן גָּמָר בָּאָסָם בָּל מַעֲשָׂהוֹ קְרִבָּה, לְרָמוֹ שְׁשִׁלְשִׁים רְסָן בְּפִיו וְיִגְעַן רְבָנִי, וְיִגְרָא מַפְּשָׁם אָף בָּעַת מַשְׁמָחָה.

**אַתָּה בְּתְּרֵבָתְנוּ מִבְּלָה הַעֲמִים, אַהֲבָתְנוּ אָוֹתָנוּ, וְרָצִיתְנָה בְּנָנוּ,
וּרְזֻמְקָתָנוּ מִבְּלָה הַלְּשׁוֹנוֹת, וּקְדַשְׁתָּנוּ בְּמִצְוֹתִים,
וְקְרַבָּתָנוּ מִלְּפָנָינוּ לְעַבְרָתָה, וּשְׁמַמְךָ הַגָּדוֹלָה וְהַקְּדוּשָׁה עַלְיָנוּ קְרָאָתָה.**

וְתַתְנוּ לְנוּ יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה [שְׁמַחְתָּה לְמִנְחָתָה תְּמוּנָדִים]
לְשְׁמַחְתָּה חַיִם וּזְמִנִּים לְשָׁשָׁן, אַתָּה יוֹם נְשִׁבְתָּה קָהָה וְאַתָּה יוֹם
לְפָסָחָה לְשָׁבוּעָה שְׁמַיִנִי עֲצָרָת הַחַג
**חַג הַפְּמִצּוֹת חַג הַשְּׁבָעָות שְׁמַחְתָּנוּ כָּתוֹת, זָמָן
כָּתוֹת, זָמָן חַג תּוֹרְתָנוּ שְׁמַחְתָּנוּ כָּתוֹת, זָמָן
חרָרוֹתָנוּ מִתְּנִזְנִיתָנוּ שְׁמַחְתָּנוּ כָּתוֹת, זָמָן
[בְּאַהֲבָה] מִקְרָא קָדְשָׁ, זָכָר לִיצְיאָת מִצְרָיִם.**

מידור הגר"א – פירוש אשיש ישראלי

וְרָצִיתְתָּה בְּנָנוּ, עַזְוֹן הַרְעָן מַהְלָה כִּי לְמַרְכָּבָה כְּמוֹ שְׁמַעַן כְּמוֹ שְׁמַרְמָר יַמְקָדָשׁ נָעָנוּ כִּי עַגְגָן פִּינְךָ
כְּלָלוֹת סְפִי מִ' וְתְּוֹנִי (נְרָאָתָה לְ'גָנָן) וְנוֹלָא לוֹ נְלָמָר עַלְוָה (וַיְקָרְבָּה ٦) כִּי נְלָא וּנוֹה
(וַיְטָה" מ'), וְנוֹנְכָה כָּלָן כְּיָסָס אַהֲרֹן עַמְצָעָה הַכְּנָלָן מְהֻרָּא לְהַסְּקָה"בָּה" וְבְגַהָּה צְלָמָנוֹ
כְּמַחְכָּמָה, וְסָתָן כָּהֵן כָּלְבָה גְּדוּלָה רְגָלָס כְּסָלָס, כִּי אַתָּה בְּמִתְּחָנוֹת וּבְנִתְּנָתָן יוֹיְתָה מַלְרָס
כִּיְאָלָה לְכָתָת הַמְּתָמָן סְפָה מַעְמָד הַכְּסִי כִּיְלָי אָהָרָן צְמָגָן וְלִתְּתָה כָּנוֹ קוֹדֶם כְּפָרָתָה עַזְוֹן
הַמְּרָאָתָה כְּפָכִינָה, וְלוֹנוֹ קוֹדֶם כְּפָכִינָה וְעַגְגָן כְּמַרְמָר בְּגַעַל הַמְּנוּעָלִים:

7. Gra on Shir Ha'Shirim

ביהור הגר"א על ספר שור השירים – פרק א פסק 4

סוכות שהוא זכר לעני כבוד שהיתה תליו במבנה המשיכון בידוע. ובזה יתורץ מה שהקשוש²⁵² למלה **אנְהָנוּ עֹשִׂים סוכות בְּתִשְׁרִי** כיון שהוא היקף עני כבוד היה ראיו לעשות בניסן. כי בניסן היה תחילת היקף הענינים. אבל נראה, לפי ראה, לשכששו את העגל הנסתלקן הענינים²⁵³ והוא לא חזר עד שהחלהלו לעשות המשכך. ומה שיר בימי הכהנירם, וממחורת יום הכהנירם²⁵⁴ יוקhalb משה את בני ישראל²⁵⁵, וצוחה על מלאתה המשכך, זה היה בימי הכהנירם, ובתייר' בתשרי נשלל כל החותם הכהנירם²⁵⁶ בבורק, עבר שני ימים, הרי ייג' בתשרי, ובתייר' בתשרי נשלל כל החותם המשכך, ובטע' החחללו לעשנות²⁵⁷, והוא חזר עני כבוד²⁵⁸, ורק אנו עושן סוכות בט"י בתשרי.

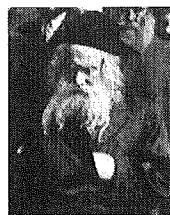
8. Rabbeinu Bachya

14th c.

(טו) והיית אך שמחה. וזהו כבר נאמר: ושמחת בחג⁴³, אלא למד שישמח בכל שבעת הימים, זהו, אף, כמובן עד שעיברו ב"א ימים מתשורי, ואחר א"ר ימים כבר שבעת ימי הסוכות. ויתכן עוד שבא לרמזו שרואו לו למעט בשמחת העולם הזה שלשון א"ר לשון מועט הוא, ומפני שם כבר בחג הפסח שהוא תחלת קציר העומר, וגדרה שמחתו בחג הקציר, וכענין שכחוב: שmorph לפניך כשמחה בקציר⁴⁴, ועדת בחג האסיף כי יאוסף תבאותו ופירוחין, צמרו ופשחו שמןו ושקוו⁴⁵, ומתא לו מנוחה והשקט אחר הייגעה והטרורה והعمل הנה שמחתו כפולה, ועל כן יזכיר הכתוב הזה בתג הטכות: והיית אך שמח, כדי למעט השמחות, שהרי כל אכין ורקבן מעוטין⁴⁶, ולמדך הכתוב שיתנגן האדם בשמחת העולם הזה בדרך ביגוני, ואך בזמנ עשית המצוות ראוי לו שישמח וירעד, וכענין שדרשו רוזל⁴⁷: עברו את ה' ביראה וגילו ב诫ה⁴⁸, במקום גילה שם תהא רעה. לפ"י שבועלם הזה יש בו יציר הרע שהוא גמיש אחר השמחה, ואין האזכירים בטוחים בעצם, אבל עיקר השמחה ושלמותה הוא לעולם הבא בראות פני שכינה, בשפע שאין לה הפסך, ובחותמת השגחה ותוננו שאן לו חילית, וכן אמר ישעה ע"ה: ויספו ענויים בה' שמחה ואבינו אדם בקדוש ישראל יגילו⁴⁹.

Perhaps it intimates to us that one should lessen one's rejoicing in this world, for the expression *ach* is a word denoting limitation. Since a person begins rejoicing on Pesach, that being the beginning of the harvest of the *omer*, and his rejoicing increases on the Harvest Festival [Shavuos], as it is said, "They have rejoiced before You as they rejoice at reaping time" (Yeshayahu 9:2), when the Feast of Ingathering [Sukkos] comes and he gathers his grain and fruit, his wool and flax, his oil and wine-making harvest, and looks forward to rest and calm after toil and travail, his rejoicing is redoubled. Therefore this verse mentions that on Sukkot you should be *ach same'ach* – restrained in your rejoicing, for all expressions of *ach* and *rak* indicate limitation; thus the Torah teaches that this middle-of-the-road way should be followed when rejoicing in this world.

While performing commandments it is fitting for a person to rejoice and tremble, as the Sages interpreted the verse, "Serve the Lord in awe; rejoice with trembling" (Tehillim 2:11). Where there is rejoicing, there should be trembling because of the evil inclination in this world, which is drawn towards rejoicing; and the righteous do not put their trust in themselves. Utter rejoicing in its perfect state is for the World to Come, upon beholding the Divine Presence, enjoying unlimited abundance along with comprehension and pleasure that has no end, for thus said Yeshayahu, of blessed memory: "Then the humble shall have increasing joy through the Lord, and the neediest of men shall exult in the Holy One of Israel" (Yeshayahu 29:19).

9. *Sfas Emes* – *Sukkos* 1877
R. Yehudah Aryeh Leib Alter (1847-1905)

For *ach* serves to place limitations on joy which is not desirable, exceeding the permissible limits; that is what the Torah meant by "and you shall having nothing but joy". This confirms that the joy can spread to the extent of libertarianism, Heaven forbid; therefore, it is coupled with the word *ach*, which expresses limitation. Just as the Sages interpreted *ach es ha-zahav* (Numbers 31:22) as indicating that one must first remove the rust, likewise with *ach same'ah*, the joy should be only for the sake of Heaven, with no impurities. And in truth, *ach* is to exclude the gentiles, as it is written, "And no outsider can share in its joy" (Tehillim 14:10).

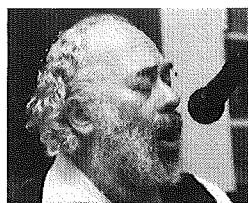
רביינו מבאר כאן שאע"פ שהשמחה בסוכות יסודו בקדוש, אבל השמחה צריך גובל שלא יכולה לפרטיקת עלי. והיית אך שמח (דבורים טו, טו). לאשר כי השמחה יכול להחפשת לבוא לידי פריקות על ח"ז לנו נאמר בו אך לשון מיוט. ואחות"ל אך את הוותב שארכין להעביר החולודה" כמו כן אך שמח להיות השמחה רק לשם שםם בלי פסולות. ואחת אך למעט האומות כמ"ש (משלוי י"ו) בשמחתו לא יחרוב זר ועמ"ש לקמן⁵⁰:

10. *R. Samson Raphael Hirsch*

1808-1888

joy, *וְלִיְתָה שָׁמַחַת* makes happiness a trait of character, the permanent nature of your whole existence. And *אֶனְךָ שָׁמַחַת* makes this joyful nature persist even in conditions which would tend to disturb it or at least to intermingle a different mood with it; you remain *אֶனְךָ*, "nevertheless" joyful "only" joyful. As sure as *שָׁמַחַת* is the loftiest blossom and fruit which is to mature on the Jewish tree of life planted by God's Torah, so sure is it that it is not a joy which is limited to festive times and festive gatherings but which accompanies one beyond the times of festivals out into ordinary daily life, beyond exuberant merry gatherings out into the quiet humdrum home life, and is permanently to be an accompaniment throughout the whole of life with all its vicissitudes. That is a happiness that is not to be found *בָּנְקָה וַיַּקְבֵּן* in not *בָּשָׂעָרָיו*. One can certainly institute harvest festivals and joyful holidays on the terrain of barns and wine-presses, but "to become and remain joyful" is only to be learnt at God and His Torah. Accordingly to gain permanent happiness that cannot be lost, with the material well-being granted by "barn and wine-press", forsake your barn and wine press and wander up to the place chosen by God, there, in assembled united company round about God and His Torah, to achieve the spirit which qualifies you for such true real joy of living which accompanies you through your life. You learn not only "to rejoice", but to be *אֶן שָׁמַחַת* happy, "nevertheless", (In the word *הַיְהָ* itself lies the conception of constant existence, *הָאָמַר זָהָה* (Ps. XXXIII,19) (הָאָמַר זָהָה (Ps. CII,8.). Thus also in *בְּדָ' 4, בְּדָ' 30 et alia.*) *כֹּל מַיְשָׁמֵר בְּהָאָהָה אֲזִיקָה וְעַד טָפָה הָאָהָה אֲזִיקָה* (ibid, 30) et alia).

11. *R. Shlomo Carlebach*

1925-1994

אני מקווה שהוא ברור לכם: כל העצמות שלנו באח מהעכירות
שאנחנו עושים...

זה היה יותר קשה. כמעט מעבר לתפיסתו. תארו לעצמכם: אחיו הגדולים חוטפים אותו – נער בן שבע עשרה, ושליכים אותו לבור. ואחר כך מוכרים אותו לעבד. ממש הורשים את החיים שלו; והוא לא כועס...

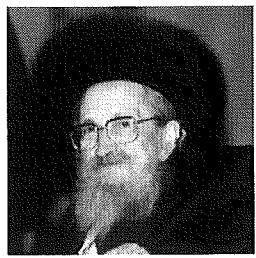
שחרוי אם כתוב בתורה שיטף אמר לאחיו: "ונטה אל תעdbo ועל יחר בעיניכם פִּי מכרותם אֶתְתִּי תְּהֻנָּה, כִּי לְמַקְהָ שְׁלַחֲנִי אֱלֹקִים לְפִנֵיכֶם" – זה לא דבר פרומאלה. כל מה שתורתה מעידה על מישחו, זה אמיתי למזר. וכאו בא ר' נתן ב"ליקוטי הילכות", ואומר את חתורה חci עמוות: אם יוסר הצדיק היה לנגן לפיתוחה של אשת פוטיפר, לא היה לו הכוח להתחזק מלכעוס על אחיו. כמה זה עמווק... מפני שלאחר שattach עשה עבירה, חרואונים שאתה מתחיל לשנוו הם אלה הקרובים אליך.

וישוף ממש הצליח לשמר על אהבתו לאחיו. וביום כיפור, אחרי שחי מנקה אותי לגמרי מהעכירות שלו, פתואם געוואלדייך שמי שאני ממש אוהב את אשתי ואת הילדים שלי איך שאני אהבתה את בעליך ואת הילדים שלי געוואלד, כמה אני אוהב כל יהודין

רבי נחמן אומר: כל פעם שאני עושה עבירה, מהי התגובה הראשונה שלי? אני צדיך לכעוס על עצמי. אלא שבמקרים לכעוס על עצמי אני כועס על מישחו שאני אוהב, נורא ואוים. אני חייב לכעוס על מישחו...¹²

ואתם יודעים, זה שוכר את הלב, וכולנו אשימים בו. ליעזרנו, רואים הרבה פעמים הורים שעזוקים על הילדייהם, או בעל ואשה שעזוקים זה על זה. אתם יודעים מה קרה? הם עשו משהו לא נכון באותו היום. ובמקרים לצעוק על עצםם הם צעוקים אחד נל השני, או על הילדיים שלהם. והילדים, כמובן, הם חסרי אונים, ולא יודעים את זה. הם לא יכולים לומר להורייהם: "לפנִי שתצעקו עליינו, אולי תנקו את עצמכם מההטעיות שעשיתם..."

יש תורה עמוקה כל כך על יוסף הצדיק. ריבים חושבים שיוסף נקרא צדיק מפני שעמד בניסיון של אשת פוטיפר. וזה בודאי דבר גדול. אבל האמת היא שקדשותו של יוסף הצדיק היא בכך שהוא לא כעס על אחין.

12. *Nesivos Shalom*
R. Shalom Noach Berzovski
 1911-2000

מקור השמחה ההתנערות מענייני עזה"ז

ולכן חג הטוכחות הוא זמן שמחתנו, שענינו להתנער מענייני עזה"ז, כאמור מREN בב"א ז"ע הנ"ל שבסוכות יהודי מתנער מביתו ומכל ענייני הנאות העזה"ז ומתבודד עם הקב"ה בסוכתו. ולכן המזוהה באח רק לאחר הימים הנוראים, ראש השנה ויום הכיפורים, כי אז איש היהודי מסוגל יותר להתנער מכל ענייני הנאות העזה"ז ולהיות עם קונו בלבד. עוד איתחא בבית אברהם, שיטם כפור מכפר על החטאיהם והפגמים העבים והמגושמים, אך עדין נשאר בו ריח רע מהחטאיהם ומהנאנות ההיתר והרשות, וע"כ עיקר עבדותה ה' בחג הטוכחות הוא שיהודי יתנער מכל הנאות וענינוי עזה"ז, שע"ז מסתלק ממנו הריח רע ונתרה לגמרי גם מכל ענייני רשות והנאנות היתר. והביאור זהה, שביום הכהנים העבודה היה במדת היראה, ויראת ה' היא רק על ענייני איסור ולא על ענייני היתר ורשות, אבל חג הסוכות מדרתו אהבה בחו"י ומיינו תחבקני, והכל- במדת אהבה הוא כמו דאייא בפרי הארץ שכלה הנאה גשמית היא בחו"י נרגן מפ прид אלוף שפ прид בין יהודי להקב"ה, ובכדי להשיג את מדת אהבתה ה' ולדקה בו צריך יהודי לוותר על כל הנאות העזה"ז, וזהו עיקר העברורה בחג הסוכות להתנער מכל ענייני העזה"ז. ולכן החג הזה הוא זמן שמחתנו, שבו מוסוגלים להשיג את מדת השמחה בשלימות, כי מתקיים בו כאמור מREN ה'ן, מקבירין זי"ע, איזה עולם מלא אור ומתקות, לאלו שאיןם שקוועים בו, ואיזה עולם חזוק ומר הווא לאלו השקיעים בו, וכיון שע"י מצות סוכה מתנער ופורך לגמרי מכל שייכות לענייני עזה"ז ואינו שקווע בו זוכה לזמן שמחתנו מלא אור ומתקות.

זה עניין מצות ארבעה מינים שהם דומין לאברים,

ולקחתם לכם ביום הראשון וגנ' ושמחתם לפני ה' אלוקיכם. משמעות הכתוב שכל תכלית מצות לקיחת ד' מינים היא ושמחתם לפני ה'א. וצריך להבין איך קשורה מצוה זו לתכלית השמחה שהיא התוכן הפנימי של חג הטוכחות זמן שמחתנו. עוד צ"ב אומרם ז"ל ששמחה בית השואבה הי' שוואין רוח הקודש. למה דוקא במצבה ובשמחה זו נעהלו עד למדרגת רוח הקודש. כן צ"ב הקשר הפנימי של המצוות שנצטווינו עלייהן בחג, ישיבת סוכה ארבעה מינים וניסוך המים, דמסתבר שככל המצוות קשורות למהות החג, כשם שמצוות מצה קשורה לענינו של חג הפסח וכיו"ב.

והענין דהנה מدت השמחה אי אפשר ליהודי להשיג אלא כאשר מתנער כליל מכל הנאות וענינוי העזה"ז. כאשר האדם שקווע בהם, לעולם איינו בא על טיפוקו, כמו חז"ל (ק"ר א, לד) אין אדם יוצא מזה העולם וחציו תאוותו בידיו, ואינו שבע לעולם, בח"י משביעו רעב (סוכה נב). רק כשהמתנער מכל ענייני העזה"ז או מגיע למדת השמחה האמיתית. וע"ד המשל המובה מבעל המוסר, למלאך אחד שהיתה חולה מאד והרופאים אמרו שרפו אותה היחידה היא שילביש כתונת של אדם שרווי, בשמחה ללא כל דאגות, וכאשר הלכו לחפש ולבקש לא מצאו שום אדם נטול דאגות. וכאשר לאחר מאמצים מרובים נמצא ס"ס אדם שמח וטוב לב שאין לו כל דאגות אמר לו הם שאין לו בכלל כתונת, ואלמלי היה לי כתונת הרי כבר היו לי דאגות סכיבת. רק מחמת שאין לי מאומה הריני שרווי תמיד בשמחה ואני מהוסר כל דאגה. והוא כאמור שא"א להשיג את השמחה כל עוד שיש לאדם רצונות העזה"ז.

הלחם אשר הוא אוכל, ובמ"כ י"ל שמרמז אף לענייני לחם כפשוטו, תאות האכילה. שלח מפרק תאות אל לו בחג הקדוש הזה שהוא בח"י על פניו המים, שנאמרה בו מצוות ניטוך המים, ובו נדונין על המים, כי ברוב הימים תמצאנו, שאם תתקדש ותטהר את עצמך במדרה זו בחג הסוכות תמצא את השפעת קדושת החג בזוה ברוב הימים של השנה. דלבארה יש להבין מדוע שידך עניין זה של שלח לחםך דוקא ליטוכות ומהו הקשר אל פניו המים. אך הביאור בדברינו, שהוא "עניין ניטוך המים לטהר את ממד האהבה שלו ולהזכיר את כל האהבות להשי"ת, וזה עניין כל המצוות של זמן שמחתנו.

ועפ"ז יבואր גם מ"ש בתורת אבות עה"פ אסור חג בעבודתים עד קרנות המזבח, שעיקר עניינו של החג אינו רק בהארות והשגות, אלא במה שקשר את הארות החג בעבודתים, בעניינים וחתאות העבים והגזים. مثل לבן המלך שנתחבר אל הליטאים ורצה אח"כ לחזור אל המלך, והLEN אליו ועשה רצונו כיאות, אך המלך עדיין אינו ווחש לו אימון בחששו פן יחוור לחבורה הליטאים, כיון שהרגיש בן המלך בזאת חזר אל הליטאים ויחוליל בקרובם מהפכה גדולה עד שהיתה את לב הליטאים כולם אל המלך, וככשיו משראה המלך את מהפכה שחולל בנו שאפי' אויביו המלך געשו אויביו שב אימונו בו כבתחילה. עניין אויבי המלך הם ענייני התאות והנאות החיתר של האדם, וע"ז שהוא מתחנעם מהם ומעליהם אותם להשי"ת הר"ז נחשב כמו שמוסר את אויבי המלך ומהפכם להיות אויביו. וענין זה מתקיים בחג הסוכות ע"ז ניטוך המים ושאר ענייני החג המתוגלים לכך, שע"ז הוא נתזר מן היהוד שגבור מענייני היהוד, והוא ההשלמה לימים הנוראים, כי השלימות בתכלית היא בחג הסוכות.

שבהם נכללו כל השרשים של הנאות האדם, עין רואה, והלב חומר, והדרה היא המקורת בין מה הדעת המקור למדת יסוד ועד סימוא דגופא, והשפטים שכל עם אדם לפניו הינו ענייני תאות האכילה. והמצויה באה להורות שלל יהודי למסורת כל הנאותיו להשי"ת. וזה פירוש ה'כ' ולקחתם לכם ביום הראשון וגוי' ושמחתם לפני ה' אלקיכם, לפי שע"י מצות ד' המינימ שעננים למסור לה' את כל ענייני הנאות עזה"ז, ע"ז האדם מגיע למדת השמחה.

וזהו גם עניין השמחה המופלגת שהיתה בשמחת בית השואבה, כי ניטוך המים מבואר לעיל מרמזו על מסירת כל האהבות להשי"ת, וע"ז כך משיגים את מדת השמחה האמיתית. ווז"ש כל מי שלא ראה שמחה בית השואבה לא ראה שמחה מימי', פירוש, מי שלא הגיע לדרגה זו שיכول למסור את הנאותיו ואהבותיו להשי"ת אין יכול להגיע למדת השמחה האמיתית, שאי אפשר להשגה אלא ע"ז שמחנער כליל מכל ענייני הנאות העזה"ז. ובכן קבעה התורה שמחה זו בחג הטוכות אחורי יום הכפורים שבו טהרה איש יהודי את עצמו מכל פגמי', וכבר הי' מסוגל להגיע למדרגה הגבוהה ביותר, להתנער מכל ענייני עזה"ז ולמסור את כל האהבה להשי"ת, עד שהשיג את מדת השמחה. ומשו"כ בשמחת בית השואבה היו שוואין רוח הקודש, כי א"א להציג מעלה רוח הקודש אלאnas לאדם אפי' שיוכת קלה לענייני העזה"ז, לבן דוקא בשעת השמחה הזאת שבנה החנערו כליל מכל ענייני העזה"ז היו שוואין רוח הקודש.

ועפ"ז יש לבאר מאמר מרן בעל יסוה"ע זי"ע עה"פ (קהלת יא) שלח לחםך על פניו המים כי ברוב הימים תמצאנו. שלח לחםך כינוי למ"ש חז"ל בפי

13. Bereavement Siddur Rabbi Jacob J. Schacter

bility of *ta'anis* and *simchah*.² There is also an obligation on the part of a groom to "gladden his wife" (*ve-simach es isito*; *Deuteronomy* 24:5) for the first year of their marriage. All of these examples, and there are others, point to the common conception of *simchah*. Nevertheless, the Rav *z"l* I pointed to an additional dimension of *simchah*, one that transcends the physical or emotional. He noted that, very often, the word "*simchah*" in the Torah is juxtaposed to the phrase of "*lifnei Hashem*." This is the case in the verse from *Deuteronomy* 16:11 cited above, as well as in many others (see, for example, *Leviticus* 23:40; *Deuteronomy* 12:7-12; 18; 26:10-11; 27:7). As a result, suggested Rabbi Soloveitchik *z"l*, what *simchah* really means is an awareness that whatever occurs to us, does so "*lifnei Hashem*," in the presence of and with the full knowledge of God. *Simchah*, in essence, according to the Rav *z"l*, is not simply only an emotion, but a cognitive understanding or a conceptual awareness that there is no such thing as chance, fate or coincidence (which the Rambam, in *Hil. Ta'aniyos* 1:3, considers *derech achoriyus*). Rather, God Himself is directly involved in *all* aspects of our lives — the good as well as the bad.

Having posited this axiomatic principle, the Rav *z"l* answered all the questions posed earlier. Indeed, we are mandated to have the same level of *simchah* for happy as well as for tragic occurrences in our lives, i.e., to fully recognize that each one of these events, whatever they may be, occurs to us *lifnei Hashem*, in the presence of God.³ It is also for this reason that the *Tochachah* will come, he said. If *simchah*, i.e., an awareness that a person lives his or her life continually in the presence of God, is lacking, then all the *mitzvos* being performed are virtually meaningless. Without such a basic and fundamental awareness, they are considered *ma'aseh kof bi-alma*, the mere mechanical acts of a monkey or robot, with little, if any, spiritual value or significance whatsoever.⁴ And, finally, the Torah requires us to have the awareness of *lifnei Hashem* precisely on *Yom Tov* when we commemorate those great historical events in which the presence of God was so overt and obvious. On days commemorating miracles which occurred to *Klal Yisrael*, we must certainly realize that just as God's presence was so palpable then for our people as a nation, so too is He always a fundamental and integral part of our daily lives as individuals.

2. See also *Sefer Yeti'ah ha-Shalem*, #227. This theme is developed by R. Bezalel Zloty in his *Mishnas Yaretz*, Vol. 1 (Jerusalem, 1976), p. 156b.

3. In explaining the Gemara in *Moed Katan* cited earlier, Rav Soloveitchik *z"l* suggested that *simchah* is a *kiyum she-bi-lev* of *lifnei Hashem*, an internal feeling of closeness to God, while *avelus* is exactly the opposite, a *kiyum she-bi-lev* of "*hisachkus mi-lifnei Hashem*," an experience of alienation and distance from God. As a result, *simchah Yom Tov* and *avelus* are mutually contradictory. However, here, Rav Soloveitchik *z"l* pointed out, the Gemara (*Berachos* 60b) requires that the *avel*, indeed, experience *simchah* on another level, through aspiring to transcend his or her feelings of estrangement and alienation from God by realizing that his or her tragic loss must also be approached with a *lifnei Hashem* awareness.

4. See the very careful formulation of the Rambam at the end of *Hil. Sukkah* 8:15.

of this apparently extra, supererogatory dimension in itself enough to cause such horrible *tochachah*? After all, even if the *simchah* was lacking, the people were, indeed, Torah observant Jews!

Finally, a third question. On the holiday of *Sukkos*, the Torah requires us to be happy. It states (*Deuteronomy* 16:14), "And you shall rejoice in your festival (*ve-samchta bi-chagecha*)."⁵ On *Shavuos*, as well, the Torah (*Deuteronomy* 16:11) mandates, "And you shall rejoice before the Lord your God (*ve-samchta lifnei Hashem Elokecha*)."⁶ But how can the Torah legislate an emotion? One can understand the Torah mandating a particular mode of behavior — what to do or what not to do — or mode of thought — what to believe or what not to believe. But how can the Torah command one to *feel* something? To go back to the *Mishnah* with which we began, imagine if someone buried a child, *rachmana litzlan*, on *erev Sukkos*. Is it conceivable that the Torah would require that father or mother to "be happy" just a few hours later with the onset of the holiday?

Many years ago, I heard that the late great Rabbi Joseph B. Soloveitchik, *ztschicha tzaddik le-verachah*, asked these questions and presented a single fundamental principle which answers them all. He suggested that, in its essence, *simchah* does not mean joy or happiness in the way in which we commonly understand it. Of course, there is a physical and emotional dimension to *simchah*. The Gemara (*Pesachim* 109a) posits that one fulfills the *mitzvah* of *simchah Yom Tov* (joy of the festivals) through wine (for men) or special clothing (for women). (See also *Rambam*, *Hil. Yom Tov* 6:17-18.) Furthermore, the Gemara (*Moed Katan* 14b) rules that there is no *avelus* on *Yom Tov* because the sadness associated with personal mourning is superseded by the joy incumbent upon all Jews to experience on the *chag*.⁷ Chazal (*Maseches Sofrim* 19:6) also ruled that *Yom Kippur* is not a *Yom Tov*, and that no words of "moed" or "simchah" should be recited during its *tefillos*, "for there is no *simchah* except through eating (*she'ein simchah belo achilah*)."⁸ (See also *Rambam*, *Hil. Ta'aniyos* 1:14 for the inherent incompatibility of *avelus* and *simchah*, basing himself upon this talmudic passage negating *avelus* on *Yom Tov* because the communal positive commandment of *simchah* (*ve-samchta bi-chagecha*) outweighs the personal *mitzvah* of *avelus*.) He developed the notion that, in various different halachic contexts (e.g., *avelus* on *Yom Tov*, *Shabbos*, *Rosh Hashanah* and *Yom Kippur*, *avelus* for a *kohen gadol*, *menudah* and *metzora*, *avelus* and *simchah* are mutually exclusive. See his *Shiurim le-Zeicher Abba Mari z"l*, Vol. 2 (Jerusalem, 1985), pp. 152-56, esp. p. 158ff; "u-Vikashtem mi-Sham," in *Ish ha-Halachah—Grailey ve-Nistar* (Jerusalem, 1979), pp. 209-12, n. 19; R. Zevi Reichman, *Reshimas Shiurim she-Nenru ai yedeti Maran ha-Gaon Rabbeinu Yosef Dov HaLevi Soloveitchik* (New York, 1989), p. 218. See also *Shiurim le-Zeicher Abba Mari z"l* (Jerusalem, 1983), p. 67; "Catharsis," *Tradition* 17:2 (Spring, 1982); pp. 48-49; *Halakhic Man*, trans. Lawrence Kaplan (Philadelphia, 1983), pp. 76-78; Z. Y. Reichman, pp. 284-85; "Ish ha-Halachah," in *Ish Halachah — Grailey ve-Nistar*, p. 40; *Al ha-Teshuvah*, ed. P. Pelz (Jerusalem, 1975), pp. 40-41; Abraham R. Bedein, ed., *Man of Faith in the Modern World: Reflections of the Rav*, Vol. 2 (Hoboken, 1989), pp. 119-20. My thanks to Rabbi Aaron Cohen, former Assistant Rabbi of The Jewish Center, for bringing most of these sources to my attention.)

This awareness of living *lifnei Hashem* is most important for an *aveil* who has been forced to recently recite *Baruch ... Dayyan ha-emes*. This realization — that God's presence is to be felt even in this moment of most acute pain and sorrow — is a source of great comfort and consolation for the mourner throughout *shivah* and in the following months and years. And it is a lesson to be learned by *all* who enter a house of mourning as well. Ultimately, as the Gemara (*Berachos* 6b) notes, "*igra de-bei tamia shsikusa*," the reward granted in a *bais aveil* is for silence. Perhaps this could apply to the *aveilim* themselves and also to those who come to comfort them through *nichum aveilim* as well as by participating in the *minyan* in the *bais aveil*. (Several commentators have noted that prayer in a house of mourning is a source of great comfort. See R. Gavriel Zinner, *Nit'ei Gavriel al Hil. Aveilus* [New York, 1992], pp. 387-88, n. 9.) While the catharsis offered by speech is important to the *aveil*, so too is introspective silence. Both the *aveilim* and those who come to comfort them need to utilize this silence as an opportunity to realize and to feel the Divine Presence in all aspects of their lives.

May we all merit to feel that Presence and to be comforted by the awareness of *karov Hashem li-chol kor'av* (*Psalms* 145:18), that God is close to all who reach out to Him, in happiness and also in sadness.

Let Go, Let God